

Βρυξέλλες, 5 Ιουνίου 2026
(OR. en)

10067/26

SCH-EVAL 27
JAI 717
COMIX 130
SCHENGEN 14
IS
NO
CH
LI

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 4 Ιουνίου 2026

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ενίσχυση της
διακυβέρνησης Σένγκεν σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο

Επισυνάπτονται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ενίσχυση της διακυβέρνησης Σένγκεν σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο (Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις) κατά την 4179η σύνοδό του στις 4 Ιουνίου 2026.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ενίσχυση της διακυβέρνησης Σένγκεν σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο

Ο χώρος Σένγκεν έχει εξελιχθεί σε ένα ισχυρό, μοναδικό και ολοκληρωμένο σύστημα, στο οποίο οι διάφορες συνιστώσες πρέπει να υλοποιούνται με συνεκτικό και συντονισμένο τρόπο με σκοπό την ενίσχυση της συλλογικής μας ανθεκτικότητας.

Η εύρυθμη λειτουργία του χώρου Σένγκεν απαιτεί την ύπαρξη ενωσιακών και εθνικών πλαισίων διακυβέρνησης τα οποία αλληλοενισχύονται, ώστε να φέρνουν σε επαφή όλους τους σχετικούς τομείς πολιτικής και τις αρμόδιες για την εφαρμογή αρχές. Τα πλαίσια αυτά περιλαμβάνουν ένα σύνολο κανόνων, διαδικασιών και πρακτικών που επιτρέπουν την αποτελεσματική εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν, διασφαλίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων εντός των εσωτερικών συνόρων, ενισχύουν τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων και διατηρούν υψηλό επίπεδο εσωτερικής ασφάλειας.

Παρέχουν μια συντονισμένη και συνεκτική προσέγγιση για την αντιμετώπιση των τρεχουσών προκλήσεων που μπορούν να επηρεάσουν τον χώρο Σένγκεν. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να δοθεί η απαραίτητη προσοχή στους τομείς πολιτικής που σχετίζονται με τη μετανάστευση, δεδομένου ότι η αντικανονική μετανάστευση και οι μη επιτρεπόμενες δευτερογενείς μετακινήσεις, παρά την πτωτική τους τάση, καθώς και η εργαλειοποίηση της μετανάστευσης εξακολουθούν να αποτελούν σημαντική πρόκληση για την εύρυθμη λειτουργία του χώρου Σένγκεν.

Παρά τις συνεχείς προσπάθειες που καταβλήθηκαν τα τελευταία χρόνια για την ενίσχυση του χώρου Σένγκεν, εξακολουθούν να υφίστανται ορισμένες ελλείψεις όσον αφορά την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν. Αρκετές συστάσεις από τις αξιολογήσεις Σένγκεν εξακολουθούν να μην έχουν ληφθεί υπόψη, ένας μεγάλος αριθμός συστάσεων δεν έχουν ακόμα πλήρως εφαρμοστεί, ενώ σημειώνονται μεγάλες καθυστερήσεις στην εφαρμογή άλλων συστάσεων. Ορισμένα αποτελέσματα των αξιολογήσεων Σένγκεν δείχνουν ότι η αναποτελεσματική διακυβέρνηση Σένγκεν σε εθνικό επίπεδο ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τις εθνικές επιδόσεις, γεγονός που επιδρά στη λειτουργία του χώρου Σένγκεν και, ως εκ τούτου, δυνητικά στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών.

Ταυτόχρονα, τα πλαίσια διακυβέρνησης της ΕΕ πρέπει να ενισχυθούν, δεδομένου ότι αποτελούν βασική συνιστώσα της διακυβέρνησης του χώρου Σένγκεν. Αφού εντοπιστούν οι πλέον πιεστικές ελλείψεις μέσω των υφιστάμενων εργαλείων, θα πρέπει να πραγματοποιούνται στρατηγικές συζητήσεις στο πλαίσιο του Συμβουλίου, τόσο σε πολιτικό όσο και σε τεχνικό επίπεδο.

Με σεβασμό στις εθνικές ιδιαιτερότητες και τις υφιστάμενες διοικητικές δομές, η ισχυρή διακυβέρνηση τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη και την εφαρμογή στρατηγικών διαδικασιών, μεταξύ άλλων όσον αφορά την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων και τη σχετική ανάπτυξη δυνατοτήτων, την εσωτερική ασφάλεια και την αποτελεσματική χρήση της ενωσιακής και της εθνικής χρηματοδότησης, ώστε να αντιμετωπίζονται αδυναμίες που διαπιστώνονται και να υλοποιούνται οι προτεραιότητες Σένγκεν. Η συνοχή των εθνικών και ενωσιακών πλαισίων διακυβέρνησης συμβάλλει επίσης στην ετοιμότητα για την αντιμετώπιση κρίσεων, ιδίως όσον αφορά τον σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης που συνδέεται με την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων.

Βάσει των ανωτέρω,

Όσον αφορά τη διακυβέρνηση Σένγκεν σε επίπεδο ΕΕ:

1. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει τη δήλωση Σένγκεν της 12ης Ιουνίου 2025¹, στην οποία τονίζεται η σημασία της περαιτέρω εδραίωσης της διακυβέρνησης Σένγκεν σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο και αναφέρεται ότι ένας χώρος Σένγκεν χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα στηρίζει την ελεύθερη κυκλοφορία προάγοντας την κοινωνική συνοχή και την οικονομική ανάπτυξη, ενώ η προσωρινή επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα θα πρέπει να παραμείνει μέτρο έσχατης ανάγκης.
2. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει επίσης τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 19ης Μαρτίου 2026², ιδίως το σημείο 31 σχετικά με την πρόληψη και την άρση των φραγμών στις τέσσερις ελευθερίες για την ανταγωνιστικότητα και τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς.

¹ 10068/25.

² Ως βασικός παράγοντας διευκόλυνσης της ενιαίας αγοράς, ο χώρος Σένγκεν αποτελεί κρίσιμο μοχλό οικονομικής ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας (EUCO 1/26).

3. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει τους στρατηγικούς προσανατολισμούς του νομοθετικού και επιχειρησιακού προγραμματισμού στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης³.
4. Το Συμβούλιο θεωρεί τον μηχανισμό αξιολόγησης και παρακολούθησης του Σένγκεν⁴ ως τον κύριο μηχανισμό ελέγχου της ποιότητας σε επίπεδο ΕΕ, ο οποίος διασφαλίζει την ορθή λειτουργία του χώρου Σένγκεν, και αναγνωρίζει την αξία της αξιολόγησης τρωτότητας⁵ στον τομέα της διαχείρισης των συνόρων. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει τη σημασία της έκθεσης για την κατάσταση του Σένγκεν, του βαρόμετρου Σένγκεν και του πίνακα αποτελεσμάτων Σένγκεν. Τα εν λόγω εργαλεία θα πρέπει να παρέχουν μια κοινή, βασιζόμενη σε δεδομένα και αναλύσεις, συνολική αξιολόγηση της λειτουργίας του χώρου Σένγκεν, η οποία θα λειτουργεί ως βάση για τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής. Θα πρέπει να εντοπίζουν, με συνοπτικό τρόπο, τα αποτελέσματα και τις ελλείψεις με τον μεγαλύτερο αντίκτυπο σε ολόκληρο τον χώρο Σένγκεν, στηρίζοντας τον καθορισμό, από το Συμβούλιο και τα προπαρασκευαστικά του όργανα, βασικών τομέων προς παρακολούθηση, μεταξύ άλλων μέσω συζητήσεων στις σχετικές ομάδες εργασίας και μέσω της λήψης αποφάσεων στο Συμβούλιο Σένγκεν. Προς αυτήν την κατεύθυνση, η Επιτροπή, όταν καταρτίζει το βαρόμετρο, θα πρέπει να τονίζει με σαφήνεια την πολιτική διάσταση των αποτελεσμάτων και των ελλείψεων που διαπιστώνονται, ενώ η μεθοδολογία της θα πρέπει να βελτιώνεται συνεχώς. Η έκθεση για την κατάσταση του Σένγκεν και το βαρόμετρο Σένγκεν πρέπει να κοινοποιούνται στο Συμβούλιο αρκετά νωρίτερα πριν από κάθε συζήτηση των αρμόδιων ομάδων εργασίας, ώστε να καθίσταται δυνατή η συγκεκριμένη προετοιμασία του Συμβουλίου Σένγκεν.

³ 16343/24.

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/922 του Συμβουλίου, της 9ης Ιουνίου 2022, σχετικά με τη θέσπιση και τη λειτουργία μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013.

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1896 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2019, για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1052/2013 και (ΕΕ) 2016/1624.

5. Το Συμβούλιο Σένγκεν ενίσχυσε την πολιτική καθοδήγηση του χώρου Σένγκεν. Ρόλος του Συμβουλίου Σένγκεν είναι να διασφαλίσει ισχυρότερη συνοχή μεταξύ των τεχνικών αξιολογήσεων και της πολιτικής καθοδήγησης του Σένγκεν. Δεδομένου ότι τα τελευταία χρόνια έχει επιτευχθεί πρόοδος όσον αφορά την ενίσχυση της διακυβέρνησης Σένγκεν, θα πρέπει να συνεχιστεί κατά προτεραιότητα η χρήση των διαθέσιμων εργαλείων της ΕΕ σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, ενώ θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση σε μια διαρθρωμένη διαδικασία παρακολούθησης σε επίπεδο ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω ειδικών συζητήσεων στο πλαίσιο των αρμόδιων προπαρασκευαστικών οργάνων του Συμβουλίου για τον εντοπισμό τομέων που απαιτούν περαιτέρω δράση. Προς αυτήν την κατεύθυνση, το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή, σύμφωνα με τις υφιστάμενες αρμοδιότητές της, να παρέχει τακτικά επισκόπηση των επακόλουθων δράσεων που αναλαμβάνονται σε συνέχεια των πορισμάτων που προκύπτουν μέσω του βαρόμετρου Σένγκεν.
6. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο ενισχύει την πολιτική του δέσμευση να παρακολουθεί επιμελώς και εγκαίρως την εφαρμογή των συστάσεων που απορρέουν από τις αξιολογήσεις Σένγκεν, με την υποστήριξη της Επιτροπής και των αρμόδιων οργανισμών της ΕΕ. Με τον τρόπο αυτό, το Συμβούλιο θα είναι σε θέση να διατηρεί υψηλό επίπεδο λογοδοσίας και να ενισχύει την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών.
7. Στο ίδιο πνεύμα, το Συμβούλιο, με την υποστήριξη της Επιτροπής και των αρμόδιων οργανισμών της ΕΕ, θα πρέπει να χρησιμοποιεί όλα τα διαθέσιμα πλαίσια διαλόγου σε επίπεδο ΕΕ για να αντιμετωπίζει και να επιδιώκει ενεργά την ανεύρεση λύσεων για τις συνεχιζόμενες ελλείψεις στην εφαρμογή του κεκτημένου.
8. Το Συμβούλιο καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τους αρμόδιους οργανισμούς της ΕΕ, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους, να βελτιώσουν την επίγνωση της κατάστασης μέσω τακτικών εικόνων της κατάστασης και αναλυτικών εκθέσεων για την κατάσταση του Σένγκεν. Η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει να αναπτύσσει την έκθεση για την κατάσταση του Σένγκεν, το βαρόμετρο Σένγκεν και τον πίνακα αποτελεσμάτων του Σένγκεν, σύμφωνα με την παράγραφο 4 ανωτέρω, και να βρίσκεται σε στενή συνεργασία με τους οργανισμούς της ΕΕ και τα κράτη μέλη.
9. Το Συμβούλιο καλεί επίσης τους αρμόδιους οργανισμούς της ΕΕ να συνεχίσουν να αναπτύσσουν τις οικείες ικανότητες κατάρτισης, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους και τις ανάγκες των κρατών μελών, και να συνεργάζονται στενά μεταξύ τους προκειμένου να αυξηθούν οι συνέργειες, να αποφευχθούν οι αλληλεπικαλύψεις και να καταστεί δυνατή η ταχεία αντίδραση στις μεταβαλλόμενες ανάγκες.

Όσον αφορά τη διακυβέρνηση Σένγκεν σε εθνικό επίπεδο:

10. Το Συμβούλιο καλεί τα κράτη μέλη να ενισχύσουν περαιτέρω την ισχυρή πολιτική ηγεσία για την επίβλεψη και τον συντονισμό των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον χώρο Σένγκεν, συμπεριλαμβανομένης της υλοποίησης των προτεραιοτήτων και των δράσεων του κύκλου του Συμβουλίου Σένγκεν.
11. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη καλούνται να αναπτύξουν περαιτέρω την ολοκληρωμένη προσέγγισή τους στο επίπεδο του συνόλου της διοίκησης, διασφαλίζοντας συνεκτική και συντονισμένη δράση σε όλους τους σχετικούς τομείς πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τομέων που ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στον χώρο Σένγκεν, όπως η μετανάστευση, σεβόμενα παράλληλα τα θεμελιώδη δικαιώματα, μεταξύ άλλων όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
12. Η ύπαρξη εύρυθμα λειτουργούντων εθνικών μηχανισμών ελέγχου ποιότητας, οργανωμένων από τα κράτη μέλη ώστε να ανταποκρίνονται στις σχετικές ειδικές ανάγκες και δομές τους, θα μπορούσε να υποστηρίξει αυτήν τη συνεκτική και ολοκληρωμένη προσέγγιση που θα καλύπτει όλους τους τομείς πολιτικής του χώρου Σένγκεν, σύμφωνα με τις υφιστάμενες διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν.
13. Με την επιφύλαξη της έκβασης των διαπραγματεύσεων για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ), θα πρέπει να ληφθεί δεόντως υπόψη η ανάγκη για κατάλληλους πόρους για την υλοποίηση και την ανάπτυξη του πλαισίου Σένγκεν. Αυτό είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των ενωσιακών και εθνικών ικανοτήτων και σχεδίων έκτακτης ανάγκης, με τη στήριξη που παρέχεται από επαρκές προσωπικό, άρτια κατάρτιση, επαρκείς υποδομές και εξοπλισμό, τακτικές δοκιμές και επικαιροποιήσεις, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τη στήριξη από τους οργανισμούς της ΕΕ.